

27. 8. 2014

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dopady rekodifikace soukromého práva na souběh výkonu funkce vedoucího zaměstnance a člena statutárního orgánu obchodní korporace

Zákon o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“) nezavádí explicitní kontinuální úpravu souběhu výkonu funkce člena statutárního orgánu a vedoucího zaměstnance obchodní společnosti, jakou obsahoval zákon č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník (dále jen „ObchZ“), přestože se s ní v původním návrhu ZOK počítalo. Ustanovení § 61 odst. 3 ZOK stanoví pouze obecně možnost výkonu funkce člena statutárního orgánu za současného souběhu činnosti téže osoby jakožto zaměstnance, bez bližšího určení. Nová právní úprava ZOK tedy nedává jasnou odpověď na otázku, zda je od 1.1.2014 možný výkon souběhu funkcí člena statutárního orgánu a vedoucího zaměstnance (manažera) obchodní korporace s obsahově se překrývající činností.

Názory osob právnické profese se na stav vyvolaný právní úpravou ZOK k souběhu funkcí, tedy souběhu pracovního poměru vedoucího zaměstnance a člena statutárního orgánu s překrývajícím se obsahem činností, značně liší.

Jedna část právnické obce je přesvědčena, že souběh výkonu obsahově překrývajících se činností u téže osoby, v rámci jednoho podnikatelského subjektu, možný je, což dovozuje z právní úpravy ObchZ účinné v mezidobí let 2012 a 2013, její kontinuity a především zásady legální licence, z níž nová úprava soukromého práva vychází (*roz. přirozená svoboda jednotlivce má přednost před státem, resp. „pokud to zákon výslovně nezakazuje, mohou si osoby sjednat práva a povinnosti odchylně od zákona“*). K této skupině osob právnické profese se řadí např. i Doc. JUDr. Bohumil Havel Ph. D., zpracovatel návrhu paragrafovaného znění ZOK [1].

Opačný názor však zastává odlišně smýšlející část osob právnické profese, k níž můžeme řadit např. spoluautora ZOK Prof. JUDr. Jana Dědiče [2], představitele stojícího u zrodu ZOK, který se mimo jiné podílel i na přípravě novely ObchZ, již byl explicitně povolen souběh výkonu funkce člena statutárního orgánu obchodní společnosti s pracovním poměrem vedoucího zaměstnance. Závěr o

nepovolenosti souběhu funkcí přitom předně vychází, dle úvah odborníků sounáležících k tomuto závěru, z následujících, soudy zaujatých tezí.

Do doby legalizace souběhu funkcí novelou ObchZ účinnou od 1.1.2012 tuzemské soudy přistupovaly k souběhu funkcí negativně, resp. prohlašovaly manažerské pracovní smlouvy, u nichž náplň práce spočívala výlučně (či mimo jiné) v obchodním vedení, za neplatné. Soudy byl zastáván názor, že není možné, aby statutární orgán společnosti, jemuž náleží na základě zákona obchodní vedení společnosti, ve společnosti působil současně jako vedoucí zaměstnanec – manažer (generální ředitel, finanční či obchodní ředitel), neboť kauza/důvod jeho působení ve společnosti je dána jeho zvolením do funkce jednatele společnosti a není tedy možné jej pro tu samou činnost duplicitně zaměstnat v pracovním poměru, který tím supluje již existující právní vztah.

Jako příklad lze připomenout Rozsudek Nejvyššího soudu z 15.2.2012, sp. zn. 29 Cdo 1143/2011, v jehož intencích bylo deklarováno, že *„společnost s dovolatelem neuzavřela platně pracovní smlouvu, neboť náplní „manažerskou smlouvou“ zakládaného vztahu měl být výkon činnosti statutárního orgánu společnosti, přičemž na tuto činnost pracovní smlouvu uzavřít nelze. V tom směru se odvolal na rozsudek ze dne 13. prosince 2007, sp. zn. 21 Cdo 313/2007, ve kterém Nejvyšší soud s odkazem na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. dubna 1993, sp. zn. 6 Cdo 108/92, uveřejněný pod číslem 13/95 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (od kterého nemá Nejvyšší soud důvod se odchýlit ani v projednávané věci), uzavřel, že činnost statutárního orgánu společnosti nevykonává fyzická osoba v pracovním poměru, neboť funkce statutárního orgánu společnosti není druhem práce...“*

V nedávné době se přitom Nejvyšší soud opět souběhu výkonu funkcí s obsahově se překrývající náplní, dotkl, a to v Rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14.11.2013, sp. zn. 21 Cdo 3250/2012. Nejvyšší soud připomněl, že *„podle ustálené judikatury soudů (srov. například rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.4.1993 sp. zn. 6 Cdo 108/92, který byl uveřejněn pod č. 13 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1995) činnost statutárního orgánu společnosti s ručením omezeným nevykonává fyzická osoba v pracovním poměru, a to ani v případě, že není společníkem. Právní předpisy ani povaha společnosti s ručením omezeným však nebrání tomu, aby jiné činnosti pro tuto obchodní společnost vykonávaly fyzické osoby na základě pracovníprávních vztahů, není-li náplní pracovního poměru (nebo jiného pracovníprávního vztahu) výkon činnosti statutárního orgánu.“*

S ohledem na shora uvedené bipolární názory a novou právní úpravu civilního práva není v tuto chvíli možné beze vší pochybnosti předeslat, jakým způsobem budou civilní soudy rozhodovat, resp. zda se přikloní k variantě první („co není zákonem zakázáno, je povoleno“), anebo, s odkazem na vypuštění ustanovení připouštějícího souběh funkcí v průběhu legislativního procesu z návrhu ZOK, navážou na své předchozí konstantní názory v této věci. Jak je patrné i samotní tvůrci, resp. odborní představitelé nové právní úpravy korporátního práva vtěleného do ZOK nejsou při výkladu jeho ustanovení týkajícího se povolenosti souběhu obsahově překrývajících se funkcí, jednotní. Vzhledem k tomu, že ustanovení explicitně povolující souběh funkcí bylo z návrhu ZOK ještě před jeho předložením Poslanecké sněmovně ČR vypuštěno, není srozumitelně uchopitelný ani záměr, který mohl zákonodárce úpravou ZOK k této problematice, zamýšlet.

Na základě shora parafrázovaných závěrů Nejvyššího soudu však lze zcela rozumně a logicky předpokládat, že souběh není, bez výslovné povolenosti v ZOK, možný, a tedy, že soudy budou opět deklarovat, v případě sporných řízení dotýkajících se souběhu výkonu funkce člena statutárního orgánu a vedoucího zaměstnance s překrývajícím se obsahem činnosti v rámci jednoho podnikatelského subjektu, neplatnost pracovníprávního vztahu.

Pokud zákonodárce do budoucna v intencích event. novely ZOK explicitně připustí povolenost

souběhu funkcí statutárního orgánu a vedoucího zaměstnance, je doporučeníhodné, aby taktéž komplexně zapracoval dopady takové úpravy do doprovodné legislativy, inspirované dosavadními zkušenostmi soudů s předměty sporných řízení (odpovědnost, ukončení pracovního poměru, mzda, odstupné apod.). Tímto postupem by se i následně mohlo předcházet mnohdy zbytečným tahanicím o práva zaměstnance, který přestal vykonávat funkci statutárního orgánu, když náplní jeho práce byly činnosti vlastní statutárnímu orgánu korporace.

Pro komplexnost je nutné postavit najisto, že ZOK ve svém ustanovení § 61 odst. 3 ZOK umožňuje, aby i člen statutárního orgánu byl zaměstnán v pracovním poměru u téže obchodní společnosti. **Pracovní poměr se však bude moci týkat, s ohledem na shora uvedené, pouze činností nesouvisejících s obchodním vedením společnosti (tyto náleží pouze statutárnímu orgánu), tzn. činnostmi specializovanými jako např. marketingový specialista, účetní specialista, stavbyvedoucí, realitní makléř, lékař, veterinář apod.** Při specializovaných činnostech nedochází k překrývání aktivit náležejících statutárnímu orgánu společnosti. V tomto případě je však nutné zohlednit, aby určení mzdy stanovené na základě takového pracovního poměru zaměstnance, který je současně statutárním orgánem společnosti, odsouhlasil nejvyšší orgán společnosti s předchozím vyjádřením kontrolního orgánu, byl-li zřízen. To samé nově platí i pro osobou blízkou statutárního orgánu společnosti.

JUDr. Tereza Jelínková,
advokát a společník

Mgr. Dana Libochowitzová,
advokátní koncipient

[ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JELÍNEK s.r.o.](#)

Pardubice-Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

[1] Doc. JUDr. Bohumil Havel Ph. D., GLOSA O SVOBODĚ. CO SE STARÝMI SOUBĚHY? A JAK S NOVÝMI?; 27.9.2013, www.epravo.cz.

[2] HÜLLE, Tomáš, Temné kouty nového obchodního práva, rozhovor s Janem Dědičem, Bohumilem Havlem a Petrem Čechem; Ekonom 2012, č. 12, str. 30-31

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)